

HOGYAN MONDJUNK
NEMET?

Tisztelt Kollégám!

A **Nemzeti Védelmi Szolgálat (NVSZ)** kiadványa arra tesz kísérletet, hogy segítséget nyújtson Önnek a korrupciós szituációk elkerüléséhez, kivédéséhez. A cél az, hogy az ajánlott minták alkalmazásával erkölcsi és jogi veszteség nélkül kerülhessen ki a kockázatos helyzetekből.

Közismert, az **NVSZ** feladatai közé tartozik a közszférában dolgozók elkövetett bűncselekményeinek felderítése. Kevésbé ismert, de ugyancsak kötelessége az NVSZ-nek, hogy biztosítsa az ezen a területen tisztességesen dolgozók védelmét, szavatolja hivatali tevékenységük befolyásolástól mentes ellátását.

A gyakorlat azt mutatja, hogy a legbecsületesebbek is kerülhetnek korrupciós helyzetbe, így Ön is lehet veszélyeztetett. Ajánlásaink hivatása sikeres gyakorlásához kívánnak segítséget nyújtani.

Dr. Bolcsik Zoltán r. vezérőrnagy

főigazgató

A korrupciót mindenki elítéli, ennek ellenére újra és újra kezdeményezik, elfogadják, élnek vele. Amikor egy-egy beszélgetés alkalmával a korrupció kerül szóba, szomszédja, barátja, házastársa szinte bizonyosan az igazságosság, a törvény és a hivatalok előtti egyenlőség, a tehetség és a teljesítmény alapján történő előrelépés mellett fog érvelni.

Amikor pedig elfogynak az érvek, mindezt kiegészíti azzal, hogy *„De ez nem így működik.”*, *„Ha nincs megfelelő kapcsolat, sosem fogsz előrébb jutni!”*, *„Akármit is teszel, ez így szokás, nem tudsz rajta változtatni!”*

Márpedig van lehetőség a változtatásra. Éppenséggel mi, a közszolgálati bizonyíthatjuk, hogy a közérdeket a saját érdekeink elé helyező eskünk egész életünket átható elköteleződés.

Olyan vállalás, amely meghatározza gondolkodásunkat, viselkedésünket.

Pénz, baráti szívesség, vágyott státusz, könnyebb életkörülmények – mindegy, hiszen korrupció mindaz, aminek révén olyan előnyhöz jutunk vagy juttatunk másokat, melyeket csak a szabályok és az erkölcsi normák felett szemet hunyva érhetünk el.

Bármennyire is bízunk saját jogérzékünkben, önnön erkölcsünkben, ott és akkor, amikor ténylegesen szembesülünk egy korrupciós helyzettel, nem olyan egyszerű nemet mondani. Akarjuk, de nem tudjuk, hogyan tegyünk. Szeretnénk megtenni, de bizonytalanok vagyunk, mi a helyes forma.

A lelkünk mélyén érezzük, hogy egy határozott NEM lenne a legjobb megoldás, de nincs mintánk arra, hogy ezt hogyan tegyünk.

A FAL modell egyszerű és gyakorlatias megoldást kínál ezekre a nehézségekre.

EMELJEN FALAT!

A korrupciós cselekmények a köztudatban úgy élnek leginkább, hogy egy bűnöző vagy szabályszegést elkövető állampolgár valamilyen ellenszolgáltatást felkínálva kéri fel a közsféra dolgozóját a szabályok megszegésére, a kiskapuk kihasználására.

Erre a helyzetre legtöbbszörünk felkészültnek érzi magát, bár esetenként nehéz eldönteni, hogy az irányunkba megfogalmazott kérés teljesítése visszaélésnek minősülne-e. A nem-tudás nem szégyen, hanem pótlandó hiányosság.

Ha a közsféra dolgozója ismeri hivatása szabályait, előírásait, az adott helyzetben képes felismerni a visszaélésre történő felkérést. Amennyiben a körülmények mégis bizonytalanságra adnának okot, azt kell tudnia, hol, hogyan és kitől tájékozódhat a vonatkozó szabályokról.

A korrupciós cselekményre történő felkérésre válaszként a FAL modell követését ajánljuk:

**FOGALMAZZA MEG TÉNYSZERŰEN
A KÉRÉS TARTALMÁT!**

**ADJON TÁJÉKOZTATÁST ARRÓL,
HOGY A KÉRÉS SZABÁLYT SÉRT!**

**LEGHATÁROZOTTABBAN KÖZÖLJE,
HOGY A KÉRÉST NEM TELJESÍTI!**

1. FOGALMAZZA MEG TÉNYSZERŰEN A KÉRÉS TARTALMÁT!

A korrupcióra való felkérés során általában pontosan észlelhető a másik fél szándéka, a felkérés lényegének megismétlésével leegyszerűsíthető annak tartalma, és világossá tehető, hogy az ezt követő mondati erre fognak majd utalni.

**„ÖN ARRA KÉR, HOGY PÉNZÉRT CSERÉBE
TEKINTSEK EL A HIVATALOS ELJÁRÁSTÓL?”**

**„HA JÓL ÉRTEM, AZT KÍVÁNJA TŐLEM,
HOGY JUTTASSAK BE A BÖRTÖNBE EGY
MOBILTELEFONT A TESTVÉRENEK?”**

**„TEHÁT AZT KÉRED TŐLEM,
HOGY GYEREKKORI BARÁTSÁGUNKRA
TEKINTETTEL NE VIZSGÁLJAM ÁT AZ
AUTÓDAT, AMIKOR ÁTLÉPSZ A HATÁRON?”**

Előfordulhat, hogy a visszakérdezés egy félreértést tisztáz, vagy felfed egy manipulációs szándékot, és a kérést megfogalmazó meghátrál. Amennyiben megerősítés érkezik, tegye meg a következő lépést.

2. ADJON TÁJÉKOZTATÁST ARRÓL, HOGY A KÉRÉS SZABÁLYT SÉRT!

Korábban már utaltunk arra, hogy a közszférában dolgozónak ismernie kell hivatása szabályait, előírásait, tudnia kell, hogy amit kérnek tőle, az szabályosan végrehajtható-e vagy sem. Az Ön felé megfogalmazott kérés során már világossá vált, hogy nem, ám erről szükséges nyomatékosan tájékoztatni a szabálysze-
gést kérő személyt is.

**„HA MEGTENNÉM, BŰNCSELEKMÉNYT
KÖVETNÉK EL.”**

**„ÖN EZZEL BŰNCSELEKMÉNY
ELKÖVETÉSÉRE PRÓBÁL RÁVENNI
ENGEN.”**

**„AMIT KÉRSZ TŐLEM, TÖRVÉNYBE
ÜTKÖZIK.”**

**„AMIT KÉRSZ TŐLEM, SZABÁLY-
ELLENES, ÉS ELLENKEZIK AZ
ELVEIMMEL.”**

Nem mindenki rossz szándékból próbálja meg korrupcióval elintézni az ügyeit. Néha egyszerűen nem ismernek más megoldást, mert ezt a mintát látták szűkebb-tágabb környezetükben, vagy azt gondolják, a másik várja el tőlük az ajánlatot.

Annak közlése, hogy a törvényellenes kérés számunkra elfogadhatatlan, olyan fontos jelzés, amelynek hatására ezek az emberek sokszor maguktól lépnek vissza az általuk kezdeményezett helyzetből.

3. LEGHATÁROZOTTABBAN KÖZÖLJE, HOGY A KÉRÉST NEM TELJESÍTI.

Talán nem is kell nagyon magyarázni, hogy a korrupcióra való felhívás elhárításának miért ez a legfontosabb eleme. Egyértelműen és minden kétséget kizáróan fogalmazza meg, hogy az Ön felé irányuló kérést nem teljesíti.

**„AZ AJÁNLATÁRA A VÁLASZOM NEM,
ÉS NEM FOGOM MEGGONDOLNI
MAGAM.”**

**„A KÉRÉSÉT NEM TELJESÍTEM,
ÉS KÉREM, NE ISMÉTELJE MEG.”**

**„EBBEN NEM SEGÍTHETEK.
MARADJUNK A TÖRVÉNYES
KERETEK KÖZÖTT.”**

**„NEM LEHETSÉGES,
AMIT KÉR, EZ AZ ÚT NEM
JÁRHATÓ SZÁMOMRA.”**

A mentegetőzéstől, a körülményes és kétértelmű magyarázatoktól mentes **NEM**-nek óriási ereje van. Jelzi, hogy ezt nem csak itt és most, hanem **soha, semmilyen körülmények között** nem tenné meg.

Ezzel elejét veheti további, későbbi vagy más jellegű korrupciós kísérletnek is.

NINCS EGYEDÜLI!

A közösséghez tartozás vágya alapvető emberi vonás. Szeretnénk részesei lenni egy csoportnak, ezt azonban csak úgy érhetjük el, ha elfogadjuk és magunk is alkalmazzuk belső normáit.

Egy, már létező munkaközösséghez való csatlakozáskor különösen erős az alkalmazkodási késztetés, fontosnak érezzük, hogy mihamarabb elsajátítsuk annak normáit és a közösség tagjává váljunk.

Ráadásul ebben a csoportban olyanokkal is találkozunk, akik az adott területen nálunk tapasztaltabbak, ezért kompetensnek, sikeresnek látjuk őket. Ezek a személyek fogják befolyásolni gondolkodásunkat, szemléletmódunkat.

Fokozza ezt a hatást, ha a csoportnak van egy formális vagy informális vezetője, aki ténylegesen vagy csak verbálisan átvállalja a felelősséget. Saját véleményünk vállalása kapcsolati kockázattal, a kiközösítés veszélyével járhat.

Miért fontos ez? Azért, mert nem gyakran, de előfordul, hogy egy egész csoport, egy kollektíva, esetleg egy egységen belüli klikk már korrumpálódott és életvitelszerűen bűnös tevékenységet folytat. Amennyiben egy ilyen csoport közelébe kerül, vagy annak tagjává kell válnia, nagy nyomás alá kerülhet. Nyomaszthatja a csoport elvárása, belső késztetést érezhet, hogy a csoport tagja legyen, befogadják, elismerjék. Ez pedig azzal járhat, hogy Öntől is elvárják, hogy részt vegyen a korrupciós cselekményben, de legalábbis nézze el a csoport törvénytelen működését.

Az ilyen helyzetekkel szemben más társak jelenthetik a megoldást. Keressen olyan személyt a környezetében, akinek azonosak, vagy hasonlóak a nézetei, mint Önnek. Ez a személy lehet régi kollégája, főnöke, mentora, jelenlegi vezetője, a lényeg, hogy megbízzon benne.

A „romlott” csoportban is lehet ilyen személy (többnyire van is), akit már megtört ugyan a csoport, kényszerűségből belesimult a csoport moráljába, de azzal nem azonosult teljesen. Ennek a személynek a körültekintő megszólítása esélyt ad arra, hogy megerősödve ellent tudjon, tudjanak mondani a csoport belső korrupciós szabályainak.

Szerencsére ez a fajta csoportos korrupció ritka, azonban sokkal nagyobb nyomás helyeződhet ránk egy ilyen helyzetben, mintha egy ügyfél, egy állampolgár próbálna bevonni minket egy törvénytelen megoldásba. Kívánjuk Önnek, hogy új munkakörnyezetébe a beilleszkedése zavartalanul történjen. Javasoljuk, mindig maradjon kritikus az olyan szabályok elfogadásával szemben, amelyeknek az eredete vagy a célja ismeretlen Ön előtt: kérdezzen, keressen választ a miéltre, és ne fogadja el az „itt így szokás” jellegű válaszokat.

SEGÍTÜNK!

Amennyiben munkája során felfigyelt, észlelt, látókörébe került, esetleg részesévé vált valamilyen visszaélésnek, ne forduljon el, ne tartsa magában, ne sodródjon bele! Szálljon ki! Bár ezek a helyzetek jogilag többnyire egyértelműek, erkölcsileg okozhatnak válságot. A félreértelmezett bajtársiasság, a kiközösítéstől való félelem, a bocsánatos bűnné minősített bűncselekmények, a hamisan értelmezett társadalmi elvárások azt az érzést kelthetik, hogy aki ellenlépést tesz, az elárulja társait, szembemegy a helyi gyakorlattal, sokaknak fog ártani.

Lásson tisztán! Azok a tisztességtelenek, akik korrumpálnak és korrumpálódnak. Ők követnek el visszaélést, bűncselekményt, az ő magatartásuk ítélendő el jogilag és erkölcsileg. Az ő cselekményeiktől viszolyog munkatársai és a társadalom jelentős része. Az illegálisan szerzett jövedelemből ugyan magasabb életszínvonalhoz juthatnánk, ám ezen az úton elindulva hamar egyfajta spirálban találunk magunkat – amelyből minél mélyebben vagyunk, annál nehezebben tudnánk kitörni.

Tapasztalatunk, hogy bár a bűnös utat választók rokonai, hozzátartozói – adott esetben gyermekei – többségében nem tudnak erről a tevékenységről, mégis őket viseli meg legjobban a családfő letartóztatása, a házkutatás és az általuk, vagy akár a széles körben is tisztelt ember egészen más arcának a sajtón keresztüli megismerése. Keressen segítséget! Teljesen korrupt szervezet nincs, találja meg a megbízható vezetőt. A szervezetén kívül is találhat segítséget. Munkahelye, és így személy szerint Ön is, a **Nemzeti Védelmi Szolgálat** valamely szakmai egységének a védelmi területéhez tartozik, ahonnan biztosan kap segítséget.

Gondolja végig, hogy milyen egyszerűnek és kockázatmentesnek tűnik az illegális juttatások elfogadása, adott esetben ugyanolyan egyszerű és hatékony a felderítés lehetősége is! **Számoljon a Nemzeti Védelmi Szolgálat védelmi képességeivel, minden esetben megvédjük a hozzánk fordulókat!**

ELÉRHETŐSÉGEINK:

NEMZETI VÉDELMI SZOLGÁLAT

Cím: 1101 Budapest, Kerepesi út 47-49.
Postacím: 1391 Budapest, Pf.: 239.

ZÖLDSZÁM: 06-80-200-974

Mindenkit visszahívunk,
aki megadja elérhetőségét.

BEJELENTÉSEK FOGADÁSA:

Hivatali munkaidőben: NVSZ Hivatal
BM: 27-922 **Városi:** 1/433 9722

Hivatali munkaidőn túl: 06-30-211-69-62

 www.nvsz.hu

 nvsz@nvsz.hu

